

Marjan Jurkovič: *Ena mojih prvih ljubezni* (št. 28, 24. 07. 2024)

Znaki za številke, števila v matematiki in geometriji - ti so bili meni skoraj ljubši kakor črke v abecedi. Zato mi je bilo računstvo tudi še v srednji šoli moj najljubši, najbolj priljubljeni predmet pri učenju. Tako mi je napisana številka ali število, rojstni dan ali datum več kot zanimiv. Slišal sem za numerologijo, vendar ne, na to ne mislim.

Vabilu ob zgornjem razpisu, številke mojih podatkov ustrezajo, seveda tudi število mojih let se popolnoma ujema, da z veseljem in dobro voljo sodelujem pri Vašem povabilu k sodelovanju. Spominov iz lepih mladostnih dni vse do rane mladosti je obilo, odraščanje na deželi v prijetni vasi, takrat s prebivalci v vseh hišah, s številnimi otroki vseh starosti je bilo dokaj pestro. Prva simpatija, sestra mojega prijatelja, dve leti mlajša, imela sva oba komaj sedem let skupaj. Teh nežnih občutkov se ne da napisati. Sledila so leta polna doživetij. Bil je vojni čas, otroci smo imeli polno zanimivih doživetij, pa tudi težkih udarcev za otroško dušo, večkrat še za odraslega nerazumljivo. Najprej sem moral sprejeti odvzem mojega telička, moje krave Ruske, on je bil odpeljan za prehrano. Moje solze niso bile nikomur v mar. V zameno so nam dajali polno obljub o lepših, boljših časih. Da, prav zares mi dečki okrog pet let naprej smo postali pravi diverzanti, imeli smo veliko streliva, nekaj bomb, tudi pištolo, predvsem pa res veliko sreče, saj smo bili neuki v uporabi streliva. V naši vasi smo vsi otroci ostali nepoškodovani. Leta so tekla, žal smo morali kot otroci veliko delati, pomagati pri obdelavi, pridelavi živeža. Ko danes gledam nazaj, se mi prikažejo, skrbno obdelane njive, pšenično klasje, krompirjeve vrste, takrat še brez koloradskega hrošča, zeljniki, s hrmetunom zasajene njive, med posameznimi sadikami hrmetuna vmesni nasadi fižola na ščapju. Potem valovanje trave, zrele za košnjo. Seveda je bilo treba tudi dvakrat dnevno zjutraj in popoldan s kravami na pašo. Tu so bile velike priložnosti za igranje z ostalimi otroki, ki so tudi gnali na pašo. Pretaknili smo vse grmovje, odkrili veliko ptičjih gnezd z jajčeci in seveda mladiči. Osja gnezda, predvsem pa sršeni, so bi še posebej na udaru. Največkrat smo se z igro zamotili, naše krave pa so se medtem po najkrajši poti vrstile domov, v hlev, seveda lačne. To se je dogajalo, če jih nismo pogosto usmerjali na bolj oddaljene stevnike, z boljšo pašo. Najlepše je bilo gnati na pašo pozneje v jeseni, ko smo lahko pasli po vaških travnikih. Takrat pa smo koristili rastoča drevesa vrb, tu smo imeli vse sorte možnosti plezanja in spuščanja po upognjenih vejah dreves, ta so rasla na mejah med parcelami lastnikov.

Prišla je svoboda in prenekateri od sovaščanov je moral od doma, ali v šolo ali v uk kake obrti v oddaljeno Kočevje. Domov smo se vračali le bolj poredko, ob koncu tedna, pouk je bil tudi ob sobotah. Prevoza ni bilo, zato si domov grede v soboto prehodil 25 km in v nedeljo ob 06

ali ob 10 uri v cerkev k sv. maši, po kosilu pa kar kmalu zopet pot pod noge. No tudi ta nekajurna hoja je minevala prijetno, po skupinah smo hodili in se pogovarjali, pridružili pa so se nam novi prijatelji iz teh vasi, skozi katera smo se vračali nazaj v Kočevje. Bili smo mladi, polni skrbi z učenjem v šoli, da, še otroci. Spoznali smo šah, ob njem smo preživel kar nekaj uric na šahovnici. Bolj zanimiva je bila žoga, vendar o njej si lahko le sanjal. Nekaj let pozneje je žogo dobil prijatelj od njegove tete iz Kanade. Sedaj pa je naše nedeljske popoldneve spremljalo otroško kričanje, seveda šele, ko so bili vrtovi pokošeni in smo smeli na njih skakati za žogo.

Čas je mineval, odslužiti je bilo treba dve leti vojaščine. To je bilo obdobje, ko je čas neverjetno počasi tekkel. Lahko rečem, da sem imel srečo, saj mi je uspelo po odsluženju vojaščine dobiti potni list in dovoljenje za delo v takrat še osovraženi Zahodni Nemčiji. V tistih časih je bilo moderno bežati preko meje. Dobiti privoljenje oblasti za potovanje v tujino je bilo pravzaprav privilegij - le za redke posameznike. Prenekateri ubežnik je svoje mlado življenje izgubil ob prehodu državne meje. To so bili takrat imenovani sovražniki domovine, čeprav so bili to dobri, v redu fantje, pa seveda dekleta tudi, njihova napaka - želja videti svet. V minulih dnevih mi je prišel v roke časopis z datumom 24. 07. 2024. št 28. Kar sem prečital, je sprožilo moj spomin na nepozaben dogodek, ki me spremlja že celih 75 let, doživetje, ki zasenči še tako zelo prijetne spomine raznih dogodkov.

Davnega leta 58/59 sem živel pri preprosti, zelo prijetni družini na Bavarskem. Delal sem v mizarstvu na drugem koncu vasi. Delavnica je bila ob reki, moj pogled pa je vsako jutro užival na s soncem obsijanih vrhovih; Keissergebirge -Wilde Keisser. Bil je zimski čas, gospodinja, rekli smo ji Mutti, je bila nadvse dobrosrčna, preprosta, prijazna. Za svoje takratne zimske goste je pripravila večkrat ob večerih kako presenečenje. Bilo je sredi tedna, potrkalo je na vratih, bili smo ravno po večerji, že sam nasmeh na licu naše Mutti je naznanjal nekaj posebnega.

Vstopili so trije nasmejani, v bavarske značilne obleke oblečeni, možje. Otovorjeni vsak s svojim instrumentom. Harmonika, kitara, citre. Tisto zimo nas je še nekajkrat obiskal citrar Fitus, sam ali še s svojim kitaristom - to so bili prelepi večeri. Bil sem dokaj osamljen v tujini, nemščina še ni šla, rusko sem nekaj znal, a tu je bil še bavarski dialekt, zdelo se mi je, da sem nekje na angleškem.

Po nekaj pozdravnih nasmehih in besedah so naši novi obiskovalci prijetno za uho in dušo zaigrali vsak na svojem inštrumentu. Bile so vesele poskočne melodije, ki so zvenele dokaj domače. Nepozaben večer je pusti globoko v srcu željo, kaj, ko bi sam poskusil vsaj malo tako zaigrati, seveda na citrah. Spomladi sem zapustil lepo deželo Bavarsko in se zaposlil v

nekoliko bolj oddaljenem mestu Stuttgart. Tu sem med mnogimi rojaki preživel in delal še eno leto.

Predvideni - dovoljeni čas bivanja v tujini, dve leti, se je iztekel. Ob svojem delu v domovini pa sem imel srečo spoznati izdelovalca citer iz Bukovice na Gorenjskem; Mirota. Tudi za učenje citer sem se že dogovoril, žal, le dogovoril. Spoznal sem tudi očeta bratov iz ansambla Dovžan. Z letos preminulim Mihom, citrarjem, žal nisem imel sreče pobližje se seznaniti. Sva pa s kitaristom Ivom nekajkrat z vlakom skupaj potovala, pa katero rekla. Medtem sem lahko občudoval mnoge slovenske citrarje-ke, predvsem preko tv-oddaj.

Ob svoji želji po igranju domačih pesmi, melodij sem imel srečo srečati se z večimi, danes znanimi in uspešnimi muzikanti, vodji znanih ansamblov. Za svojo dušo pa sedaj že otrdeli prsti še uspejo izvabiti kako lepo domačo melodijo.

Pa smo zopet pri številkah - 24. 07. 2024 št. 28.

V omenjenem časopisu sem z velikim veseljem prečital članek o uspešni mladi slovenski citrarki, ki je svoje znanje izpopolnjevala na Bavarskem, kamor segajo moji lepi, mladostni spomini na čas, ko me je očaral in osrečil prijeten zven citer. Posebej sem vesel in ponosen na našo, meni sicer ne poznano, citrarko, da ji je uspelo v širšem izboru dobiti tudi mesto predavateljice na tej glasbeni šoli v Münchnu. Ob tej priložnosti moje iskrene čestitke tej naši Slovenki, naj poklicno, predvsem pa osebno doseže vse svoje zastavljene cilje. Jaz pa sem doživel še en vesel, prijeten dogodek, k lepim davnim spominom iz mladih dni, preživetih v tujini.

hrmetun - koruza

ščapje - prekle,kolji

št. 28-24. 07. 24 - Družina